

УДК 902

ISSN 2545-4528 (печатено)
ISSN 2545-4536 (електронски)

археолошк **И**НФОРМАТОР

стручно списание од областа на археологијата

број 1

Издавач
ЗГ МЕНЕЛАЈ - Прилеп

Уреднички одбор

(главен уредник)

Елица МАНЕВА

Филозофски факултет - Универзитет св. Кирил и Методиј - Скопје

(членови)

Бошко Ангеловски

ЈНУ Институт за старословенска култура - Прилеп

Зоран Рујак

НУ Завод за заштита на спомениците на културата и музеј Струмица

Орданче Петров

ЈНУ Институт за старословенска култура - Прилеп

Александар Мургоски

ЗГ Менелај - Прилеп

Технички уредник и компјутерска обработка:
Орданче Петров, Александар Мургоски

лектор на македонски
Виолета Крстеска

превод на англиски
Марија Цветковска

тираж
100

достапно на
www.informator.com.mk

адреса на редакција: ул. Павел Шатев, 34 - Прилеп, Р Македонија
интернет страна www.menelaj.mk, www.informator.com.mk
електронска пошта: arheoloski@informator.com.mk

Овој број на Списанието е финансиски помогнато од Годишната програма на Министерството за култура на Република Македонија за 2017 година.

UDK 902

ISSN 2545-4528 (print)
ISSN 2545-4536 (online)

arheološk **i** NFORMATOR

Academic Journal of Archaeology

volume 1

Publisher
NGO MENELAJ - PRILEP

Editorial Board

(Editor-in-chief)

Elica Maneva

Faculty of Philosophy - University of sts. Cyril and Methodius - Skopje

(editors)

Boško Angelovski

PRI Institute of Old Slavic Culture - Prilep

Zoran Rujak

NI Institute for Protection of Monuments of Culture and Museum - Strumica

Ordanče Petrov

PRI Institute of Old Slavic Culture - Prilep

Aleksandar Murgoski

NGO Menelaj - Prilep

Technical editor and computer layout
Ordance Petrov, Aleksandar Murgoski

Macedonian proofreading
Violeta Krsteska

Translation in English
Marija Cvetskovska

copies
100

available on
www.informator.com.mk

redaction adress: Pavel Satev, 34 - Prilep, Republic of Macedonia
web-site: www.menelaj.mk, www.informator.com.mk
e-mail: arheoloski@informator.com.mk

This volume of the Journal is financially supported by the Annual program of the Ministry of Culture
of the Republic of Macedonia for 2017

СОДРЖИНА

Предговор	7	8	Preface
<i>археолошки ископувања</i>			<i>archaeological excavations</i>
ТРЕШТЕНА СТЕНА, с. МАНАСТИР А. Миткоски	9	16	TREŠTENA STENA, v. MANASTIR A. Mitskoski
ВРБНИК ВО ОХРИДСКОТО ЕЗЕРО В. Тодоровска	17	22	VRBNIK IN LAKE OHRID V. Todorovska
„НА МАНАСТИР“ с. ГАБРЕВЦИ Т. Нацев и Секул В.	23	28	“MANASTIR” v. GABREVCI T. Nacec and Sekulov V.
СТИБЕРА, с. ЧЕПИГОВО објект работилница и светилиште Д. Темелкоски	29	38	STIBERA, v. ČEPIGOVO structure – Workshop and Sanctury D. Temelkoski
СТИБЕРА, с. ЧЕПИГОВО објект Булеветерион Д. Темелкоски	39	45	STIBERA, v. ČEPIGOVO structure – Bouleuterion D. Temelkoski
„ДРМА – БАДЕР“ Б. Ангеловски, Д. Спасова, И. Стенчевски и Денковски К.	47	52	“DRMA - BADER” B. Angelovski, D. Spasova, I. Stančevski and Denkovski K.
БЕЛАТА ЗЕМЈА – ТРНЧЕ Д. Герасимовска, С. Карпузова и Петров О.	53	60	The BELATA ZEMJA - TRNČE D. Gerasimovska, S. Karpuzova and Petrov O.
ГРАДИШТЕ, с. ДЕБРЕШТЕ Б. Атанасоски	61	70	GRADIŠTE, v. DEBREŠTE B. Atanasoski
ЦРКВИШТЕ, с. КОРЕШНИЦА О. Петров	71	78	CRKVIŠTE, v. KOREŠNICA O. Petrov
ЦАРЕВИ КУЛИ - СТРУМИЦА Д. Цветанов	79	83	CAREVI KULI SITE – STRUMICA D. Cvetanov
ЕМИНБЕГОВАТА КУЛА, КРАТОВО С. Ивановска Велкоска	85	91	The EMINBEY TOWER, KRATOVO S. Ivanovska Velkoska
ПЕШТЕРАТА „ЧЕРЕП“, с. ТАЈМИШТЕ С. Ивановска Велкоска <i>археолошки рекогносцирања</i>	93	103	THE CHEREP CAVE, v. TAJMIŠTE S. Ivanovska Velkoska <i>archaeological surveys</i>
ОПШТИНА ВИТОЛИШТЕ, МАРИОВО А. Миткоски	105	114	MUNICIPALITY OF VITOLISTE, MARIOVO A. Mitkoski

CONTENT

	<i>антрополошки анализи</i>		<i>antropological perceptions</i>
115	„КАЛЕ“ - СТРЕЗОВ ГРАД, с. ЧЕЛЕВЕЦ Ф. Велјановска	125	“KALE” - STREZOV GRAD, v. ČELEVEC F. Veljanovska
127	ЦРКВИШТЕ, с. КОРЕШНИЦА Ф. Велјановска	131	CRKVIŠTE, v. ČELEVEC F. Veljanovska
	<i>конзервација и реставрација</i>		<i>conservation and restoration</i>
133	СТИБЕРА, с. ЧЕПИГОВО Сектор - Гимназион К. Јованоски.	140	STIBERA, v. ČEPIGOVO Sector – Gymnasium K. Jovanoski
141	БАРГАЛА, с. ГОРЕН КОЗЈАК објект Мала Терма Т. Нацев	146	BARGALA, v. GOREN KOZJAK structure – Small Thermae T. Nacev
	<i>вариа</i>		<i>varia</i>
147	ХРОНОЛОШКИТЕ И ГЕОГРАФСКИТЕ ПАТИШТА НА НАЈСТАРОТО НАСЕЛЕНИЕ НА ОХРИД П. Кузман	156	CHRONOLOGICAL AND GEOGRAPHIC ROUTES OF OHRID'S OLDEST POPULATION P. Kuzman
157	ПО ТРАГИТЕ НА ПРОСТОРНИТЕ И ВРЕМЕНСКИ ПАТЕШЕСТВИЈА, ТРАНСФОРМАЦИИ И МИРАКУЛИТЕ НА ИКОНАТА БОГОРОДИЦА ТРОЕРУЧИЦА Е. Манева	165	FOLLOWING THE TRAILS OF PHYSICAL AND TEMPORAL ODYSSEYS, TRANSFORMATIONS AND MIRACLES OF THE THREE-HANDED VIRGIN ICON E. Maneva
167	ОБИД ЗА РЕКОНСТРУКЦИЈА НА ДЕЛ ОД СЛИКАНАТА ПРОГРАМА НА ПЕШТЕРНАТА ЦРКВА И ПАРАКЛИСОТ ОД БИГОРНАТА КАРПА ВО ЗРЗЕВСКИОТ КУЛТУРЕН КОМПЛЕКС А. Василески	174	ATTEMPT TO RECONSTRUCT PART OF THE PAINTED PROGRAMME OF THE CAVE CHURCH AND THE CHAPEL OF EASE IN THE TRAVERTINE ROCK IN THE ZRZE CULTURAL COMPLEX A. Vasileski
175	ИЗВЕШТАЈ ЗА ПИЛОТ - ПРОЕКТОТ ГИС ЗА АРХЕОЛОШКИОТ ЛОКАЛИТЕТ СТОБИ Х. Талевски	187	REPORT ON THE GIS PILOT-PROJECT ON THE ARCHAEOLOGICAL SITE STOBI H. Talevski
	<i>џрикази</i>		<i>reviews</i>
189	Ленче Јованова. <i>Inventaria Archaeologica Personarum II : Скупи – Некрополи : Сџории за исџакнаџи личносџи сџорег еџџграфскиџе и археолошкиџе сведоџџва</i> . Скопје : Каламус, 2015. Е. Манева	191	
193	<i>Неолиџоџ во Македониџа: Нови сознаниџа и џерсџекџиви</i> . уредници Љубо Фиданоски, Гоце Наумов. Скопје : Центар за Истражување на Предисториџата, 2016. Н. Атанасоска	195	

Предговор

Кон крајот на 20 и првите децении на 21 век на територијата на Р Македонија се истражувани стотици археолошки локалитети. Едни се со назнака „капитални“, други плански, долгорочни и систематски ископувања, трети имаат статус на превентивни со заштитен режим заради инфраструктурни и земјени работи на теренот, дел од нив се наоѓани со стручно рекогносцирање, но има и такви кои сеуште се мета на нелегални трагачи чија цел е „скриено азно“ што ветува незаконска трговија.

Бројот на движните наоди се искачува на повеќе стотици илјади почнувајќи од огромниот студиски материјал до ексклузивните примери на врвни археолошки артефакти од сите етапи на човековата егзистенција на овие простори.

Археолошката документација, главно, педантно ги забележува податоците на нивното наоѓање. Медиумите, јавните гласила и социјалните мрежи речиси секојдневно објавуваат детали за овие откритија. Со тоа, до некаде се задоволуваат дневните интересирања на пошироката јавност меѓутоа, за научно фундираните статии, за анализи и расправи, за монографии и други референтни публикации потребни се повеќегодишни, макотрпни истражувања така што нивниот број објективно не може да соодветствува со новопронајдените материјали.

Археологијата не е и не смее да биде ефемерна манифестација. Рекогносцирањата, ископувањата, потоа конзервацијата и презентацијата на движните и недвижни објекти се дејствија кои ако не се верификуваат со соодветна стручна интерпретација пред јавноста губат од својата веродостојност. Тие неминовно се престоруваат (претвораат) во анахрони, усмени преданија а не во дел од глобалните хуманистички спознанија.

Како поук од овие трендови и од светските искуства се дојде до заклучок дека овие неповолни

Preface

Hundreds of archaeological sites have been researched on the territory of the Republic of Macedonia in late 20 and early 21 century. Some of them were called “capital” research, others planned, long-term and systematic excavations, still others have the status of preventive with a protective regime due to infrastructural and earth work on the ground, part of them were discovered through expert field surveys, however there are still some sites that are targeted by illegal diggers who are trying to find “hidden treasures” that suggests illegal trade.

The number of movable findings amounts to hundreds of thousands, from the huge amount of study material to exclusive examples of state-of-the-art archaeological artifacts from all stages of people's existence in these areas.

Archaeological documents, mainly, keep pedantic records of data about their discoveries. Media, public outlets and social networks publish details about these discoveries almost daily. This somewhat satisfies the interests of the broader public, however, scientifically-based articles, analyses and debates, monographs and other reference publications require lengthy and vigorous research so that their numbers cannot objectively correspond with the newly discovered materials.

Archaeology is not and must not be an ephemeral occurrence. Surveys, excavations, then conservation and presentation of movable and immovable objects are actions which will lose their credibility if they are not verified with adequate expert interpretation before the public. They would undoubtedly transform into anachronistic oral legends and not into part of global humanistic insights.

These trends and global experiences lead us to believe that this unfavourable situation could be overcome by establishing a publication whose name Arheološki Informator (Archaeological Newsletter)

состојби можат да се надминат со формирање на гласило чие име „Археолошки Информатор“ само по себе ја објаснува намената и ја зацврстува оваа послаба алка во нашите професионални стремежи. Прелиминарни или претходни извештаи за третираните локалитети, издржани елаборации за ексклузивните наоди, рецензии за нова и провокативна стручна литература и други информации од областа на археологијата формирани во куси но, содржајни известувања можат да бидат вистински вовед за натамошна по продлабочена работа на одделна археолошка проблематика. Имено, од разни причини, од непредвидливи прилики/неприлики ваквите текстови неретко остануваат како единствени, првични и меродавни соопштенија за извршените работи.

Веруваме дека на ваков начин многу млади истражувачи ќе се охрабрат да ги изнесат (презентираат) од прва рака резултати од своите активности, додека поискусните да ги сублимираат насобраните опсервации за некое свое видување или теза која кај нив созрела со текот на времето.

Со надеж дека оваа иницијатива ќе биде од полза за сите на списанието Археолошки Информатор му посакуваме долговечност, успех и добар прием во глобалната потрага за напредок на археолошката мисла.

10. 01. 2017

Од редакцијата

explains its purpose and strengthens this weak link in our professional endeavors. Preliminary or preceding reports on the treated sites, well-founded elaborations about exclusive finds, reviews on new and provocative reference publications and other information from the field of archaeology formatted in short, but substantial reports might be the proper introduction for further in-depth work on particular archaeological issues. Namely, due to various reasons and unforeseen circumstances, these texts often remain the only competent notifications about work that was carried out.

We believe that this would encourage many young researchers to present, first-hand, the results of their activities, while those with more experience to summarize their observations on a particular issue or thesis that has matured in their minds over time.

Hoping that this initiative would be beneficial for all, we want the Archaeological Newsletter to have a long life, be successful and well received in the global quest for progression of archaeological notions.

10.01.2016

The editorial board

Трајче НАЦЕВ

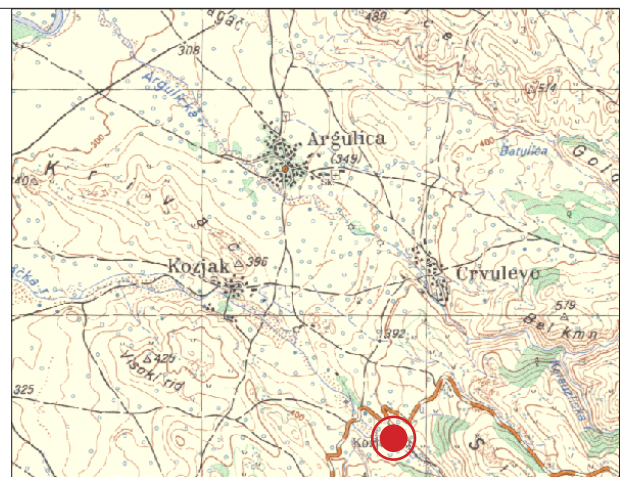
Trajče NACEV

КОНЗЕРВАТОРСКО-РЕСТАВРАТОРСКИ
РАБОТИ НА ОБЕЈКТОТ МАЛА ТЕРМА
НА АРХЕОЛОШКИОТ ЛОКАЛИТЕТ
БАРГАЛА, ГОРЕН КОЗЈАК

CONSERVATION AND RESTORATION
WORK ON THE SMALL THERMAE
AT THE ARCHAEOLOGICAL SITE
BARGALA, GOREN KOZJAK

904 : 7.025 (497.731) "652"

Универзитет Гоце Делчев - Штип
trajce.nacev@ugd.edu.mk

Конзерваторско-реставраторски работи на обектот Мала терма, во месноста Горен Козјак, во подножјето на планината Плачковица, е лоциран доцноантичкиот – ранохристијански град Баргала. Градот се развил во рамките на една тврдина, логор (каструм). Во периодот од 4 - 6 век, градот израснал во силен црковен, културен и економски центар во регионот по средниот тек на реката Брегалница.

Градот - тврдина има неправилна правоаголна форма, со површина во рамките на градските ѕидини околу 5 хектари. Тврдината е појачана со истурени четвртасти одбранбени кули и два влеза од северозапад и североисток. Убикацијата на градот Баргала се темели на следните проучувања: во историските извори градот се споменува во актите на Халкедонскиот собор од 451 год., и подоцна во Синекдемусот на Хиерокле од 527/8 година. Со откривањето на натписната плоча со латински натпис, во месноста Ханче, да-

The late classical-early Christian town of Bargala is located in the Goren Kozjak locality, at the foot of mount Plachkovica. The town developed within the frames of a fortress, camp (castrum). In the period between 4 and 6 centuries the town grew into a strong religious, cultural and economic centre at the middle of the course of Bregalnica River.

The fortified town has an irregular rectangular shape with a surface within the city walls of around 5 hectares. The fortress is fortified with jutting square defence towers and two entrances at north-west and north-east. The ubication of the town of Bargala is based on the following research: in historical sources the town is mentioned in the documents from the Council of Chalcedon in 451 and later in Hierocles' Synecdemus from 527/8. The discovery of the slab with Latin inscription in the Hance locality, dated in 371/2, determined the town's narrower location.

Ил. 1 - Мала ѿерма по археолошкојо истражување.

Fig. 1 - Small *thermae* after the archaeological research

тиран во 371/2 год. беше лоциран потесниот простор на кој се наоѓа градот.

Со археолошките истражувања започнати во 1966 год., под раководство на академик проф. д-р Блага Алексова, иако со повремени прекини, се изведуваат до денес од страна на Завод и музеј – Штип, под раководство на Звонко Белдедовски и Трајче Нацев, во целост е откриен Епископиумот на градот во кој влегуваат: епископска базилика, мала црква, т.н. епископска резиденција, цистерна за вода, мала и голема терма, стопански објекти и простории за живеење и уште еден сакрален објект пред главниот влез во градот, базиликата *extra muros*, а и северозпадниот одбранбен ѕид со главната порта. Во периодот од 2007 до 2011 година на локалитетот беше откриен североисточниот одбранбен ѕид, североисточната порта, хорреумот, винаријата, печка за стакло, а во централниот дел на градот беше откриена ранохристијанската градска базилика и дел од улицата *via principalis*.

Со конзерваторско реставраторските работи на градот Баргала се започна ло во почетокот на осумдесеттите години на минатиот век, од страна на тогашниот Републички завод за заштита на спомениците на културата (денешен Национален центар за конзервација), а со понатамошните конзерваторски работи продолжи НУ Завод за заштита на спомениците на културата и музеј - Штип.

Ил. 2 - Внатрешна фасада на северозајдниот ѕид и дел од хипокаустичниот пог по археолошкојо истражување на Мала ѿерма.

Fig. 2 - Interior façade of the north-western wall and part of the hypocaust floor after the archaeological research on the small *thermae*

The archaeological research which began in 1966 under the leadership of academician Blaga Aleksova, PhD, and which has been underway until present times with certain interruptions, by the Bureau-Museum Stip under the lead of Zvonko Beldedovski and Trajche Nacev, completely uncovered the town's Episcopium which included an episcopal basilica, a small church, a so-called episcopal residence, a water cistern, a small and a big *thermae*, economic structures and residential rooms, one other sacral structure in front of the town's main entrance, the basilica *Extra muros*, then the north-western defence wall with the main gate. In the period between 2007 and 2011 the research uncovered the north-eastern defence wall, the north-eastern gate, the horreum, the winery, a glass furnace, while an early Christian basilica and part of the *Via Principalis* street were discovered in the central part of town.

The conservation and restoration work in the town of Bargala began in the early 1980s by the then State Bureau for Protection of Cultural Monuments (today National Conservation Centre), while the conservation work was later done by the NI Bureau for Protection of Cultural Monuments and Museum Stip.

Опис и состојба на Мала терма пред конзервацијата

На просторот помеѓу просторијата за ложење од големата бања и градскиот бедем, е лоциран уште еден термален објект - Мала бања, со димензии 4.55 x 3.00 м (Т.1) (ил. 1).

Малата бања е составена од две простории со хипокаустен под (сл.2). Градена е во техника *opus incertum* од речен камен и приделкан камен, освен северозападниот ѕид кој е ѕидан од непечена тула. Карактеристично на овој ѕид е тоа што еднавстор е малтерисан со два слоја на глина, а од внатрешната страна е обложен со тегули, малтерисани со слој од квалитетна жолтеникава глина, врз која бил нанесен тенок, фин слој на црвеникав хидростатен малтер. Останатите ѕидови од внатрешната страна се малтерисани со црвеникав хидростатен малтер.

Во конструкцијата на југозападниот ѕид изведен е фурниум, врз кој се наоѓа простор со приближно цилиндрична форма во вид на казан, со пречник од 0,60 м и сочувана висина до 1,20 м. Во горниот дел на површината од ѕидот, непосредно до казанот за топла вода, всидано е камено корито во кое се вградени две оловни цевки. Однатре, исто како кај северозападниот, ѕидот е обложен со тегули, малтерисани со фин слој на хидростатен малтер.

Во југозападниот агол на поголемата просторија е вградена единствената мала када со димензии 0.80 x 0.65 м и длабочина 1.10 м.

Кадата е градена од тули, малтерисана со фин хидростатен малтер.

Ил. 3 - Внатрешната фасада на северозападниот ѕид и хипокаустични стилоци по конзерваторско-реставраторските работи.

Fig. 3 - Interior façade of the north-western wall and hypocaust posts after the conservation and restoration work

which is made of green bricks. What is characteristic for this wall is that on the outside it was plastered with two layers of clay, while on the inside it is layered with tegulas plastered with a layer of good-quality yellowish clay, with a thin, fine layer of reddish hydrostatic mortar on top. The other walls are plastered with reddish hydrostatic mortar on the inside.

In the construction of the south-western wall a furnium was made, on top of which there is a space with an approximately cylindrical form to serve as a cauldron, with a diameter of 0.60 m and preserved height up to 1.20 m. In the upper part of the wall's surface, immediately next to the hot water cauldron, a stone sump is built in with two lead pipes. Same as the north-western wall, the inside of the wall is lined with tegulas with a fine layer of hydrostatic mortar.

In the south-western corner of the larger room there is the only small bathtub with dimensions 0.80 x 0.65 m and depth of 1.10 m.

The bathtub is made of bricks, plastered with fine hydrostatic mortar.

Description and state of the small thermae before the conservation

In the space between the furnace room of the big bath and the city ramparts, another thermal object was located – a small bath, with dimensions 4.55x3.00 m (Pl. I) (fig. 1).

The small bath is comprised of two rooms with a hypocaust floor (Fig. 2). It was built in the *opus incertum* technique with river stones and chiseled stones, with the exception of the north-western wall

Ил. 4: Мала ѿерма по конзерваѿорско-реставраѿорскиѿе работѿи.

Конзерваѿорско - реставраѿорски работѿи

Пред извршување на конзерваторско - реставраторските работи на објектот, е направено археолошко доистражување на североисточниот и југоисточниот ѕид кои ја формираат Малата бања, при што е констатирано дека двата ѕида се конструктивно врзани.

Конзерваторските работи се извршени со надзидување на североисточниот (0,3 до 0,8 м) и југоисточниот ѕид во висина од 0,8 - 1,6 м. Врз северозападниот ѕид, на внатрешната фасада е поставен рабиц врз кој е нанесен продолжен малтер, по претходно отстранување на тегулите кои беа поставени на внатрешното лице на ѕидот. По малтерисувањето, тегулите од внатрешната страна повторно се вратени на истите позиции и на поедини места е извршен премаз со хидростатен малтер

Fig. 4 : Small thermae after conservation and restoration work

Conservation and restoration work

Before doing the conservation and restoration work on the structure, the north-eastern and south-eastern walls which form the small bath were archaeologically researched, when it was concluded that the two walls are constructively linked.

The conservation work included building the north-eastern (0.3 to 0.8 m) and the south-eastern wall up to a height of 0.8 and 1.6 m. On the north-western wall, on the interior façade, scrim was added with flexible mortar, after previously removing the tegulas that were put on the interior wall face. After the plastering, the interior tegulas were put back in the old positions, while certain spots were coated with hydrostatic mortar mixed with crushed bricks (fig. 3). The same mortar was used to patch up the damaged parts on the bath's dressing and the interior face of praefurnium. Some conser-

измешан со кршена тула (ил.3). Со истиот малтер е извршено затворање на оштетени делови од премазот на кадата и на внатрешното лице на префурниумот. Конзерваторски интервененции се преземени и на префурниумот, каде што е затворено ложиштето на префурниумот од северозапад.

По извршената конзервација на сидовите, се започна со решавањето на подот на Малата терма. Прво, отстранети се хипокаустичните столпци (тубуси), потоа поставена е подлога од продолжен малтер, задржувајќи го постојниот пад на теренот, а како последна фаза од решавањето на подот, се вратени старите хипокаустични столпци на старите позиции.

Надсидување е извршено и на југозападниот сид на економскиот дел на епископската резиденција од 0.30 до 0.50 м., како и затворање на фугите на надворешната фасада на северозападниот сид.

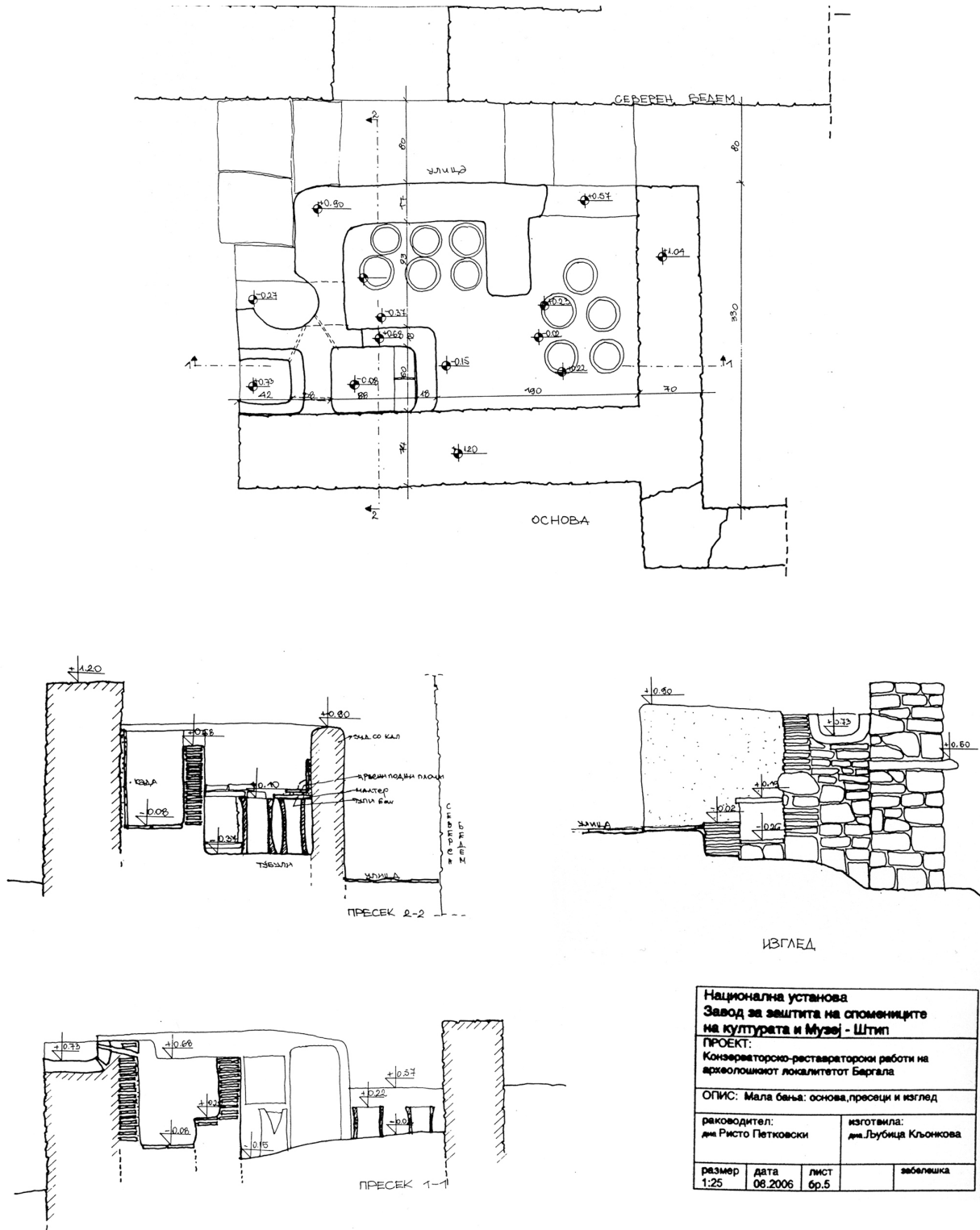
Со конзерваторско - реставраторските работи и со делумната реконструкција на објектот е постигната целта, а тоа е максимална конзервација, со што е спречено понатамошното пропаѓање на објектот и тој е доведен во фаза на презентација пред пошироката научна и културна јавност.

vation interventions were done on the praefurnium as well, where the furnace was closed from the north-west.

After the conservation work on the walls, the floor of the small thermae was treated. First the hypocaust posts (tubuses) were removed, then a base of flexible mortar was put, preserving the current slope of the terrain, and in the final stage of the floor treatment, the old hypocaust posts were returned to their old positions.

The south-western wall of the economic section of the episcopal residence was also built up to 0.30 to 0.50 m and the pointing on the north-western wall's external façade was filled in.

The conservation-restoration work and the partial reconstruction of the structure achieved their goal, and that is maximum conservation that would prevent further ruin of the structure, which is now fit to be presented to the wider scientific and cultural audience.

T. I - Основа, пресеци и изглед на Мала терма

Pl. I - Ground plan of the small thermae

Национална установа Завод за заштита на спомениците на културата и Музеј - Штип			
ПРОЕКТ: Конзерваторско-реставраторски работи на археолошкиот локалитетот Баргала			
ОПИС: Мала бања: основа, пресеци и изглед			
раководител: д-р Ристо Петковски		изготвила: д-р Јубица Кљонкова	
размер 1:25	дата 08.2006	лист бр.5	забелешка